

DOKUMENTACJE

Ks. Franciszek Jabłoński

KONTEKSTY MISJI AD GENTES I NOWEJ EWANGELIZACJI W ŚWIETLE ROKU WIARY

Wprowadzenie.....	139
1. Kontekst kulturowy.....	143
2. Kontekst społeczny.....	144
3. Kontekst gospodarczy.....	146
4. Kontekst polityczny.....	147
5. Kontekst nauki i techniki.....	148
6. Kontekst medialny.....	150
7. Kontekst religijny.....	152
Zakończenie.....	

Wykład wygłoszony podczas sympozjum misyjnego
„Inkulturowanie wczoraj i dziś”, 24.11.2012 r. w Bydgoszczy

Wprowadzenie

Tematem Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, które odbyło się w dniach od 7 do 28 października 2012 r., była „Nowa

ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej”. W celu ułatwienia przygotowań do tego wydarzenia sporządzono *Lineamenta*, które wraz z kwestionariuszem rozesłano do Konferencji Episkopatów, Synodów Biskupów Katolickich Kościołów Wschodnich *sui iuris*, dykasterii Kurii Rzymskiej, Unii Przełożonych Generalnych oraz do pojedynczych osób duchownych i świeckich. Wszystkie nadesłane opinie oraz refleksje zostały zebrane i syntetycznie ujęte. W wyniku tych prac powstał nowy dokument *Instrumentum laboris*¹, który posłużył członkom synodu jako przedmiot do dyskusji². Po obradach synodu ukazały się *Propositio* zawierające 58 propozycji, które ujęto w czterech działach: *Charakter nowej ewangelizacji, Kontekst aktualnej misji Kościoła, Odpowiedzi duszpasterskie na sytuacje naszych czasów oraz Promotorzy/uczestnicy nowej ewangelizacji*. Opracowanie to posłużyło Papieżowi do napisania adhortacji. Wspomniane dokumenty zawierają także wykładnię na temat misyjnej nauki Kościoła i dzieła nowej ewangelizacji.

W dokumencie *Lineamenta* misyjność Kościoła omówiona jest na bazie dekretu misyjnego, który podkreśla: „Kościół pielgrzymujący jest misyjny ze swej natury” (AG 2). „To stwierdzenie Soboru Watykańskiego II – czytamy w *Lineamenta* – streszcza w sposób prosty i pełny Tradycję Kościoła: Kościół jest misyjny, ponieważ swymi korzeniami wyrasta on z misji Jezusa Chrystusa oraz misji Ducha Świętego, zgodnie z zamysłem Boga Ojca (LG 2). Ponadto Kościół jest misyjny, ponieważ uznaje te swoje początki, stając się ich podmiotem, głosicielem i świadkiem tego Objawienia Bożego, a także gromadząc lud Boży rozproszony, aby mogło się spełnić proroctwo proroka Izajasza, którego adresatem, jak sądzili Ojcowie Kościoła, jest Kościół”³.

¹ Synod Biskupów, XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne. Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej, *Instrumentum laboris*, Watykan 2012, 1, dalej: *Instrumentum laboris*.

² Por. Abp Nikola Eterović (Sekretarz Generalny Synodu Biskupów), *Przedmowa* [w:] Synod Biskupów, XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne. Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej, *Instrumentum laboris*, Watykan 2012.

³ *Lineamenta*, 2.

Kościół jest w swej istocie misyjny, dlatego nie możemy zatrzymywać dla siebie słów życia wiecznego, które otrzymaliśmy od Jezusa Chrystusa. One są dla wszystkich. Każdy człowiek naszych czasów, czy o tym wie, czy też nie, potrzebuje tego przesłania⁴.

Pomiędzy działalnością misyjną Kościoła *ad gentes* a nową ewangelizacją istnieje wewnętrzna korelacja. Można powiedzieć, że misje *ad gentes* są paradygmatem nowej ewangelizacji.

Misyjne posłanie zawarte w zakończeniu Ewangelii (por. Mk 16,15 n; Mt 28,19 n; Łk 24,48 n) jest dalekie od realizacji; weszło w nową fazę. Już papież Jan Paweł II przypominał, że „granice pomiędzy opieką duszpasterską nad wiernymi, nową ewangelizacją i specyficzną działalnością misyjną nie dadzą się wyraźnie określić i nie jest do pomyślenia, by tworzyć między nimi bariery czy zamknięte przedziały. Misyjność *ad intra* jest wiarygodnym znakiem i bodźcem dla misyjności *ad extra* i odwrotnie” (RMis 34). Chrześcijanin i Kościół są misjonarzami bądź też nie. Brak gorliwości misyjnej jest jednocześnie brakiem gorliwości w wierze. I przeciwnie, wiara się umacnia, kiedy jest przekazywana⁵.

Odnowiony dynamizm wspólnot chrześcijańskich może dać nowy impuls również działalności misyjnej (*missio ad gentes*). Ze względu na wielką liczbę osób, które nie znają Jezusa Chrystusa, w krajach nie tylko dalekich, ale również tych, które już dawno zostały zewangelizowane, należy ona do szczególnie pilnych zadań⁶.

Nowa ewangelizacja jest zatem synonimem misji; wymaga umiejętności rozpoczynania od nowa, przekraczania granic, poszerzania horyzontów⁷. Choć „nowa ewangelizacja” jest już pojęciem powszechnie znanym i dość dobrze przyswojonym, należy pamiętać, że pojawiła się

⁴ Tamże, 25.

⁵ Tamże, 10.

⁶ Por. Abp Nikola Eterović, art. cyt.

⁷ *Lineamenta*, 10.

ona niedawno w refleksji kościelnej i duszpasterskiej, a zatem w znaczeniu nie zawsze jasnym i definitywnie ustalonym⁸.

Nowa ewangelizacja nie oznacza „nowej Ewangelii”, bo „Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam także na wieki” (Hbr 13,8), lecz adekwatną odpowiedź na znaki czasu, na potrzeby współczesnych ludzi i narodów, na nowe konteksty kształtujące kulturę, dzięki której wyrażamy naszą tożsamość i poszukujemy sensu naszego istnienia. Oznacza także promocję kultury coraz głębiej zakorzenionej w Ewangelii oraz odkrycie nowego człowieka, który jest w nas dzięki Duchowi danemu przez Jezusa Chrystusa i Ojca (por. Jan Paweł II, *Audience ogólna*, 21 października 1992: „L'Osservatore Romano”, 22 Ottobre 1992, s. 5.) – przygotowują drogi nowej ewangelizacji⁹.

Nowa ewangelizacja jest przede wszystkim duchowym zadaniem i wyzwaniem. Stanowi zadanie chrześcijan, którzy dążą do świętości. Warto zatem przeznaczyć odpowiedni czas i miejsce na zestawienie metod, którymi dysponują Kościoły lokalne, by uświadomić ochrzczonym ich misyjną i ewangelizacyjną powinność¹⁰.

Nowa ewangelizacja jest czynnością przede wszystkim duchową, umiejętnością uobecniania dziś przez nas odwagi i mocy pierwszych chrześcijan, pierwszych misjonarzy. Tak to sprecyzował sam papież Jan Paweł II: „Dziś Kościół musi uczynić wielki krok naprzód na drodze ewangelizacji, wkroczyć w nowy etap historii swojego misyjnego dynamizmu” (por. Chl 35)¹¹. Nadszedł czas na nową ewangelizację tego Zachodu, gdzie „całe kraje i narody, gdzie życie chrześcijańskie kwitły, a obecnie podlegają procesowi radykalnych przemian wskutek szerzenia się zubożnienia, sekularyzmu i ateizmu. Dobrobyt materialny i konsumizm, sprzyjają i hołdują zasadzie: *żyć tak, jak gdyby Bóg nie istniał* (Chl 34)”¹².

⁸ Tamże, 5.

⁹ Tamże, 23.

¹⁰ Tamże, 22.

¹¹ Tamże, 5.

¹² Tamże, 9.

Nowa ewangelizacja jest zdolnością chrześcijaństwa do odczytania i zrozumienia nowych kontekstów, które pojawiły się w ostatnich dziesięcioleciach w ramach dziejów ludzkości. Owe konteksty były już wiele razy analitycznie badane i opisywane, jak np. w encyklice *Redemptoris missio*. Papież Jan Paweł II omawiał kręgi misji *ad gentes*, wymieniając: Kręgi terytorialne, Nowe światy i zjawiska społeczne (urbanizacja i migracje) oraz obszary kulturowe, czyli współczesne „areopagi”, takie jak: świat środków przekazu, obszar kultury, prac badawczych, stosunków międzynarodowych (por. RMis 37).

Zarówno *Lineamenta*, jak i *Instrumentum laboris* podejmują rozliczne konteksty odgrywające ważną rolę w życiu współczesnego człowieka. Mowa tutaj o siedmiu kontekstach: kulturowym, społecznym, gospodarczym, politycznym, nauki i techniki, medialnym i religijnym, w których ukazane są elementy pozytywne i negatywne.

1. Kontekst kulturowy

W pierwszym rzędzie trzeba wskazać na kontekst kulturowy. Żyjemy w epoce głębokiej sekularyzacji, która zakorzeniła się szczególnie w świecie zachodnim. Przybierając raczej łagodny ton, wniknęła do życia codziennego ludzi i ukształtowała mentalność, w której Bóg jest częściowo lub całkowicie nieobecny, a Jego istnienie zależy od ludzkiej świadomości¹³. Współczesny człowiek rzadko stawia sobie pytania dotyczące Boga. Odpowiedzi na potrzeby religijne przybierają postać duchowości indywidualistycznej bądź różnych form neopogaństwa czy ogólnej postawy relatywizmu¹⁴.

Wielu chrześcijan, przyjmując postawę hedonistyczną i konsumpcjonistyczną, prowadzi powierzchowny styl życia wypełniony egocentry-

¹³ *Instrumentum laboris*, 52.

¹⁴ Tamże, 53.

zmem. Konsekwencją tego jest duchowe obumieranie i oschłość serca. Zdarza się też, że człowiek przyjmuje zastępcze formy przynależności religijnej lub rozmytej duchowości. Stałym zagrożeniem jest ponadto szerzenie się sekt¹⁵.

2. Kontekst społeczny

Pierwszym zjawiskiem związanym z kontekstem społecznym jest globalizacja. Można w niej dostrzegać zjawisko negatywne, jeśli interpretuje się ją w sposób deterministyczny, związany jedynie z wymiarem ekonomicznym i gospodarczym. Można też w niej widzieć etap rozwoju, w którym ludzkość uczy się rozwijać nowe formy solidarności i nowe sposoby współuczestnictwa w rozwoju wszystkich ku dobru (CV 42)¹⁶. Głównym celem globalizacji jest zuniwersalizowanie środków produkcji. Napędza ona produkcję, dając większej liczbie ludzi możliwość używania dóbr konsumenckich. Jednocześnie jednak stała się źródłem nieszczęść dla nowo powstających narodów, gdyż wspomniany rynek jest niekontrolowany, nie rządzi nim prawa, a jedynie chęć zysku. Sytuacja ta może doprowadzić do bardzo dużej koncentracji kapitału w ręku kilku wielonarodowych kompanii, co stałoby się czynnikiem decydującym o przetrwaniu narodów lub o ich społecznych i ekonomicznych wyborach. Globalizacja może wywołać nowe i większe ubóstwo. Miliony ludzi ulegają bowiem globalizacji, nie czerpiąc żadnych korzyści z tej nowej dynamiki rynku. Istnieje ryzyko, że cała ludność zostanie pozbawiona nawet tego, co posiadała, swego czasu, mieszkania, a nawet własnego poglądu na życie, z którego była zadowolona¹⁷.

¹⁵ *Lineamenta*, 6.

¹⁶ Tamże, 6.

¹⁷ Por. Fr. Vito Del Prete, „*Missio ad Gentes*” paradigm of the New Evangelization, „*Omnis Terra*” 426(2012)214.

Drugim zjawiskiem związanym z kontekstem społecznym jest migracja, w wyniku której coraz więcej osób porzuca rodzinne strony, by żyć w środowisku zurbanizowanym. W konsekwencji dochodzi do spotkania i wymieszania kultur. Rozpadają się podstawowe w życiu odniesienia, wartości oraz więzi¹⁸. Proces migracyjny ma jednak i pozytywne skutki. Należą do nich spotkania i wymiana darów między Kościołami partykularnymi z możliwością otrzymania sił i dynamizmu wiary od migrujących wspólnot chrześcijańskich. W spotkaniu z niechrześcijanami wspólnoty chrześcijańskie mogą się przekonać, że dziś misja nie jest już ruchem z Północy na Południe, z Zachodu na Wschód, ponieważ potrzeba uwolnić się od granic geograficznych. We współczesnych czasach misja trwa na wszystkich pięciu kontynentach. Należy zaznaczyć, że również w krajach od dawna zewangelizowanych istnieją miejsca i środowiska, którym wiara jest obca nie tylko dlatego, że ją tam porzucono, ale dlatego, że nigdy się z nią tam nie spotkano. Uwolnić się od granic oznacza mieć siłę, by postawić pytanie o Boga w tych wszystkich procesach, spotkaniach, wymieszania, przebudowy relacji społecznych, z którymi mamy wszędzie do czynienia¹⁹.

Benedykt XVI w orędziu na Światowy Dzień Młodzieży w 2013 r., mówiąc o migracji, zachęcał młodych do upowszechniania Ewangelii. „Myślę także o wszystkich ruchach migracyjnych – pisze Papież – obejmujących miliony ludzi, często młodych, przemieszczających się, zmieniających z powodów ekonomicznych lub społecznych region czy kraj. Także te zjawiska mogą stać się opatrnościowymi okazjami do upowszechniania Ewangelii”²⁰.

¹⁸ *Instrumentum laboris*, 55.

¹⁹ Tamże, 70.

²⁰ Benedykt XVI, Orędzie na Światowy Dzień Młodzieży 2013 r., Misjonarze nowej ewangelizacji. „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28,19), nr 4: www.vatican.va, 27.12.2012.

3. Kontekst gospodarczy

Bezpośrednie przyczyny migracji wypływają najczęściej z kontekstu gospodarczego. Został on unaoczniony przez napięcia i różne formy przemocy, a w konsekwencji nierówności zaistniałe wewnątrz krajów oraz między nimi²¹.

Wielokrotnie magisterium papieża potępiało postępującą nierównowagę między Północą i Południem, zarówno w kwestii dostępu do zasobów i ich dystrybucji, jak i niszczenia stworzenia. Wciąż trwający kryzys gospodarczy, w którym się znajdujemy, wiąże się z problemem dotyczącym korzystania z zasobów materialnych. Z trudem poszukuje się reguł światowego rynku zdolnych chronić bardziej sprawiedliwego współżycia (CV 42). Współczesne media coraz mniej miejsca poświęcają tej problematyce z punktu widzenia ubogich, z kolei od Kościoła oczekuje się konkretnych działań w tym obszarze²².

Kościół powołane do życia zgodnie z ewangelicznym ideałem ubóstwa, mogą wiele zdziałać i podjąć konkretne inicjatywy, nawet jeśli nie mają dostatecznego dostępu do mediów²³. Jednym z pozytywnych skutków obecnej gospodarki jest fakt, iż stwarza ona możliwości i miejsce do dawania świadectwa wierze. Wiele wspólnot chrześcijańskich działa na rzecz ubogich. Powstają kolejne instytucje niosące pomoc ubogim, przez co zwiększa się wrażliwość wewnątrz Kościołów partykularnych. Sama działalność charytatywna staje się narzędziem nowej ewangelizacji: poświęcenie i solidarność względem ubogich przeżywane w wielu wspólnotach, ich miłość, skromny styl życia w świecie, który gloryfikuje konsumpcję i posiadanie to rzeczywiście ważny sposób głoszenia Ewangelii i dawania świadectwa o naszej wierze²⁴.

²¹ *Instrumentum laboris*, 56.

²² *Lineamenta*, 6.

²³ *Instrumentum laboris*, 56.

²⁴ Tamże, 71.

4. Kontekst polityczny

Wraz z kryzysem ideologii komunistycznej zakończył się podział świata zachodniego na dwa bloki. Pojawienie się na światowej arenie nowych podmiotów gospodarczych, politycznych i religijnych, jak świat islamski i świat azjatycki²⁵, stworzyło niespotykaną i całkowicie nieznaną sytuację o bogatym potencjale, lecz także pełną zagrożeń i nowych pokus dominacji i władzy²⁶.

5. Kontekst nauki i techniki

Żyjemy w epoce, w której wciąż panuje zachwyt nowymi odkryciami naukowymi i technicznymi. „Wszyscy możemy doświadczyć w codziennym życiu korzyści płynących z tego postępu. Wszyscy stajemy się od nich coraz bardziej zależni” – czytamy w *Instrumentum laboris*. Obok wielu aspektów pozytywnych istnieją jednak zagrożenia w formie przesadnych oczekiwań czy manipulacji²⁷. Rosnący postęp w nauce i technice stwarza także pewne niebezpieczeństwo i zagrożenie. Dziedziny te mogą bowiem stać się nowymi bożkami naszych czasów. W zglobalizowanym i cyfrowym świecie nauka z łatwością może przybrać formę religii lub jakiegoś kultu²⁸.

Jesteśmy świadkami powstawania nowych form gnozy, które traktują technikę jako formę mądrości w poszukiwaniu magicznej organizacji życia, funkcjonującej jako wiedza i jako sens. Widzimy, jak umacniają się nowe formy kultu. W celach terapeutycznych wykorzystują one praktyki religijne przybierające postać religii sukcesu i natychmiastowej gratyfikacji, na które ludzie są gotowi przystąpić²⁹.

²⁵ *Lineamenta*, 6.

²⁶ *Instrumentum laboris*, 57.

²⁷ Tamże, 58.

²⁸ *Lineamenta*, 6.

²⁹ *Instrumentum laboris*, 58.

We współczesnym świecie można zaobserwować przejście społeczeństwa z **fazy technologicznej do**, ściśle mówiąc, **fazy technokratycznej**. Obecnie panuje przekonanie, że człowiek za pomocą środków technologicznych jest w stanie nie tylko ułatwić ludzkie życie i uczynić je wygodniejszym, ale opanować i uporządkować przyrodę, właściwe źródła materii i życia w tytanicznej ambicji, by rozwiązać jej problemy i ucywilizować wszechświat. Technologia stała się technokracją, nowym mesjanizmem zastępującym wszystkie inne społeczne i religijne mesjanizmy. Pragnienie mocy – *hubris* – objawiające się jako kultura, mentalność, jest prawdziwą nową nadzieją ludzkości. Człowiek nie pokłada już nadziei w Mesjaszu, ale ufa wyłącznie ludzkim możliwościom technicznym. To właśnie technokracja, obok osiągania wyników i niewyobrażalnych efektów, przekształca pojęcie człowieka na temat samego siebie i świata, jego wartości etycznych, jego modeli kulturowych, wystawiając na poważną próbę wszystkie religijne przesłania zbawcze³⁰.

6. Kontekst medialny

Środki społecznego przekazu dają dziś wielkie możliwości i stanowią dla Kościoła jedno z podstawowych wyzwań. Obecnie nie ma już na świecie miejsca, do którego nie mogłaby dotrzeć i naznaczyć swym wpływem kultura medialna i cyfrowa. To właśnie ona coraz bardziej staje się „miejscem” życia publicznego i doświadczenia społecznego. Do zagrożeń należy tak zwana kultura efemeryczności, natychmiastowości, pozorów, kreująca społeczeństwo niezdolne do pamięci i do przyszłości³¹.

W takim kontekście nowej ewangelizacji od chrześcijan wymaga się

³⁰ Por. Fr. Vito Del Prete, art. cyt., 212-213.

³¹ *Lineamenta*, 6.

odwagi, by zadomowić się na tych „nowych areopagach” oraz znaleźć środki i sposoby na to, by również w tych ultranowoczesnych miejscach było obecne dziedzictwo edukacji i mądrości przechowywane przez tradycję chrześcijańską³².

Procesy medialne oddziałujące na życie osób mogą także zmieniać samą rzeczywistość. Są one wyraźnie obecne w doświadczeniu człowieka i pozwalają na poszerzenie ludzkiego potencjału. Od wpływu, jaki wywierają, zależy, jak postrzegamy samych siebie, innych i świat. Owe techniki i przestrzeń komunikacji, którą one tworzą, należy zatem postrzegać pozytywnie³³, szczególnie **jako pożyteczne narzędzia** w głoszeniu Ewangelii.

Dziś media w coraz większym stopniu służą ewangelizacyjnemu duszpasterstwu Kościoła, umożliwiając interakcję na różnych poziomach, lokalnym, krajowym, kontynentalnym, światowym. Dostrzega się potencjał tych środków komunikacji, starych i nowych, a także konieczność posługiwania się nowo ukształtowaną przestrzenią społecznościową, stosując język i formy tradycji chrześcijańskiej. Odczuwa się także potrzebę uważnego i wspólnego rozeznania w celu lepszego zrozumienia, jaki potencjał owa przestrzeń może wnieść w głoszenie Ewangelii, oraz właściwego postrzegania ryzyka i zagrożenia³⁴.

Społeczna komunikacja przekazuje kulturę, ale także sama w sobie jest kulturą i kulturę tworzy. Porusza wszystko i wszystko przetwarza, kreuje nawet wydarzenia i je określa. Jest w stanie wyeliminować przekonania i istniejące wartości oraz wprowadzić w ich miejsce inne. Ci, którzy tworzą mass media, kontrolują i określają zarazem kulturę, ekonomię, a czasem i religię³⁵.

Benedykt XVI we wspomnianym orędziu do młodych zachęca, aby

³² *Instrumentum laboris*, 62.

³³ Tamże, 60.

³⁴ Tamże, 61.

³⁵ Por. Fr. Vito Del Prete, art. cyt., 213-214.

w swej działalności misyjnej zwrócili większą uwagę m.in. na środki społecznego przekazu, a zwłaszcza na świat Internetu. „Umiejcie mądrze posługiwać się tym środkiem – pisze Papież – biorąc pod uwagę także niebezpieczeństwa, jakie się z nim wiążą, w szczególności ryzyko uzależnienia, mylenia świata rzeczywistego z wirtualnym, zastępowania bezpośredniego spotkania i dialogu z ludźmi kontaktami w sieci”³⁶.

7. Kontekst religijny

Trwający obecnie proces sekularyzacji przyczynia się do zaniku życia duchowego i powstania pustki w sercu. W wielu regionach świata można zauważyć przejawy poważnego odrodzenia religijnego. Doświadczyl tego sam Kościół katolicki dający możliwości i okazje do ewangelizacji, które były nie do pomyślenia przed kilkudziesięciu laty³⁷.

Poważnym problemem jest szerzenie się nowych grup religijnych przybierających formę sekty. W związku z tym wspólnoty chrześcijańskie powinny jeszcze gorliwiej głosić i pielęgnować swą wiarę. Kontakt z tymi grupami może w istocie przyczynić się do tego, że wiara w większym stopniu nada sens życiu poszczególnych ludzi. Z drugiej jednak strony potrzeba, aby wspólnoty chrześcijańskie nie były podatne na wpływy tych nowych form doświadczenia religijnego, w wyniku których chrześcijański styl głoszenia Ewangelii przyjmuje agresywny i prozelityczny ton wypowiedzi tychże grup³⁸.

W kontekście religijnym ważnym elementem jest dialog ekumeniczny. Zachodzące obecnie przemiany przyczyniły się do rozwoju ekumenicznej konfrontacji i stworzyły potrzebę realnej jedności chrześcijan.

³⁶ Benedykt XVI, Orędzie na Światowy Dzień Młodzieży 2013 r., dz. cyt., nr 4.

³⁷ *Instrumentum laboris*, 63.

³⁸ Tamże, 66.

Nie można jej jednak mylić ze zwykłą serdecznością we wzajemnych relacjach czy współpracą przy jakimś wspólnym projekcie. Ma ona być raczej pragnieniem przemiany przez Ducha Świętego, tak aby coraz bardziej upodabniać się do Chrystusa. Należy z siłą i wiarą ukazywać światu wszystkich chrześcijan zjednoczonych profetyczną i przemieniającą mocą przesłania Ewangelii³⁹.

W kontekście religijnym ważne znaczenie mają spotkanie i dialog z wielkimi tradycjami religijnymi. Stwarzają one okazję do pogłębienia znajomości złożoności form i języków ludzkiej religijności, tak jak prezentują się one w innych doświadczeniach religijnych. Zarówno spotkanie, jak i dialog umożliwiają lepsze zrozumienie sposobów, dzięki którym wiara chrześcijańska wyraża religijność ludzkiego ducha. Jednocześnie wzbogacają religijne dziedzictwo ludzkości specyfiką wiary chrześcijańskiej⁴⁰.

Całkiem inna jest sytuacja tych Kościołów, które są mniejszością. Tam, gdzie istnieje wolność wyznawania własnej wiary i praktykowania własnej religii, bycie mniejszością jest postrzegane jako cenne doświadczenie pozwalające chrześcijaństwu poznać różne oblicza swojej obecności w świecie i umożliwiające działanie na rzecz jego przemiany. Jeżeli w takiej sytuacji dochodzi jeszcze kontekst prześladowań, doświadczenie ewangelizacji jest utożsamiane z doświadczeniem Jezusa, Jego wiernością aż do krzyża. Urzeczywistnia się tym samym nauka Kościoła o ewangelizowaniu nieodłącznie związanym z krzyżem. Słusznie Kościoły te przypominają nam, że sukcesu ewangelizacji nie da się mierzyć jedynie w kategoriach liczbowych⁴¹.

³⁹ Tamże, 72.

⁴⁰ Tamże, 67.

⁴¹ Tamże, 74.

Zakończenie

Zaprezentowane nowe konteksty: kulturowy, społeczny, gospodarczy, polityczny, nauki i techniki, medialny i religijny, wymagają od Kościoła przeprowadzenia krytyki stylów życia, struktur myśli i wartości oraz języków komunikacji. Owa krytyka będzie musiała funkcjonować równocześnie jako autokrytyka współczesnego chrześcijaństwa, które powinno wciąż na nowo odkrywać siebie, swoją tożsamość i korzenie⁴².

Nowe konteksty są wyznacznikami zachodzących zmian, których doświadcza współczesny Kościół. Trzeba je podjąć i „oczyścić” w procesie rozeznania, w spotkaniu z wiarą chrześcijańską i konfrontacji z nią. Analiza tychże kontekstów pozwala krytycznie spojrzeć na panujące obecnie style życia, myślenia, wypowiedzi, a także zweryfikować, w jakiej mierze przyjęty przez chrześcijaństwo styl życia i działalność duszpasterska wspólnot chrześcijańskich stają rzeczywiście na wysokości zadania, a wykazując się zdolnością przewidywania, unikają bezczynności⁴³.

Do najważniejszych przeszkód utrudniających życie wiarą i jej przekaz należą: konsumpcjonizm i hedonizm, nihilizm kulturowy, zamknięcie na transcendencję, które dławi wszelką potrzebę zbawienia⁴⁴.

Konieczne jest zatem przyjęcie nie nowych strategii, ale metod, które pozostaną wierne nakazom ewangelicznym, treści chrześcijańskiej wizji antropologicznej, zbawczemu planowi Boga prowadzącego w swej dobroci historię zbawienia ludzkości; metod, które są w stanie przekazać współczesnym ludziom nowinę o królestwie Bożym i zawsze nową rzeczywistość zbawienia zakłóconą samowystarczalnością ludzkich poglą-

⁴² *Lineamenta*, 7.

⁴³ *Instrumentum laboris*, 68.

⁴⁴ Tamże, 95.

dów i struktur. Ewangelizacja zatem obejmuje rozległy obszar, jakim jest świat, któremu trzeba głosić dobrą nowinę o Bogu w Jezusie Chrystusie, świadcząc o tym i głosząc kerygmat⁴⁵.

Kościół, analizując poszczególne konteksty, powinien zadać sobie pytania: Kościele, kim jesteś? Jaka jest twoja misja w tym momencie i wśród tych ludzi, dla których jesteś jak ogród eksperymentalny nowej ludzkości? Jakie są obszary twojej misji? Czy to właśnie nie jest nowa ewangelizacja, o której mówi Benedykt XVI w swoim liście apostolskim *Porta fidei*?⁴⁶

⁴⁵ Por. Fr. Vito Del Prete, art. cyt., 212.

⁴⁶ Tamże, 214.

JUBILEUSZ 30-LECIA ŚWIATŁA NARODÓW

„Światło Narodów” – refleksja o czasopiśmie
Historia „Światła Narodów” w latach 1981-2000
Trzecia dekada wydawania „Światła Narodów”
Spis treści „Światła Narodów” w latach 1981-2010

Indeks osobowy

Indeks rzeczowy

Indeks geograficzny

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Pojęcie misji przed Soborem Watykańskim II

Współczesne pojmowanie misji

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia studiów nad misjami

SYMPOZJA

Na drugim brzegu

Jedność czytelnym znakiem

w świadectwie misyjnym

KRONIKA

s. Kinga Kozdrój (1967-2011)

córka kościoła powszechnego

i matka jego dzieci

LUMEN GENTIUM

ZESZYTY MISJOLOGICZNE

PAPIESKA UNIA MISYJNA

PÓLROCZNIK NR 164

ROK XXXIII

1/2013

Sekretariat Krajowy

Skwer Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 9

01-015 Warszawa

